

Region Blekinge

2023-12-27

Vårt ärendenr: 2023/01939

Ert ärendenr: Fö2023/01478

Till Försvarsdepartementet

Svar på remiss av SOU 2023:50. En modell för svensk försörjningsberedskap

Regionstyrelsen har vid sitt sammanträde den 20 december 2023 behandlat svar på remiss av SOU 2023:50. En modell för svensk försörjningsberedskap. Protokollsutdrag skickas när protokollsjustering har skett.

Region Blekinge

På regionstyrelsens vägnar:

Robert Lindén (SD)
Regionstyrelsens ordförande

Peter Lilja
Regiondirektör

Kanslienheten
Stefan Österström

2023-09-26

Ärendenummer 2023/01939
Dokumentnummer 2023/01939-1

Till Regionstyrelsen (2022-10-31 - 2026-10-31)

Svar på remiss av SOU 2023:50: En modell för svensk försörjningsberedskap

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslås:

1 Att besluta om remissvar rörande SOU 2023:50 en modell för svensk försörjningsberedskap.

Sammanfattning

Region Blekinge stödjer de slutsatser som framkommer kring hur modellen för svensk försörjningsberedskap föreslås se ut. Regionen bedömer att det är i linje med den samlade förmågehöjning som sker inom ramen för civil beredskap såväl nationellt, regionalt som lokalt.

SOU 2023:50 föreslår i korthet ett koncept där samordning och planering sker via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt att varje sektorsmyndighet får ett tydligare och utökat ansvar kopplat till försörjningsberedskap. Region Blekinge anser att försörjningsanalyser är nödvändiga, men är tveksamma till om processen för informationsinhämtning är det mest effektiva sättet för att höja beredskapsförmågan.

Att erhålla stadigvarande statliga ekonomiskt stöd bedömer Region Blekinge vara avgörande för att kunna säkerställa den avsedda förmågeökningen inom området. Region Blekinge vill särskilt betona vikten av statligt ekonomiskt stöd i de delar som omfattar regionens utveckling, planläggning, informationsdelgivning som anses vara omfattande och implementering av åtgärder. Det bör även inkludera delar som säkerställande av adekvat kompetens och personella resurser för uppdraget. De åtgärder som kan anses vara av stadigvarande karaktär föreslår utredningen att den kommunala finansieringsprincipen gälla. Medan det för aktivitetsbaserade åtgärder föreslås riktade statsbidrag. Region Blekinge menar att de åtgärder som medför ökade kostnader över tid ska staten ta ekonomiskt ansvar för att finna en ekonomisk kompensatorisk modell för som säkerställer stadigvarande ersättning. Med utgångspunkt från detta förordar Region Blekinge att utgångspunkten snarare ska vara den kommunala finansieringsprincipen än riktade statsbidrag.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 2 september 2021 att tillsätta en utredning som ska analysera och föreslå en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskapen samt utreda principer och former för finansiering av samhällets försörjningsberedskap. Denna utredning är nu sammanställd och Region Blekinge har liksom övriga regioner bjudits in som remissinsats att inkomma med synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Fördjupad ärendebeskrivning

SOU 2023:50 föreslår att inrätta en funktion med ansvar för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen och att ta fram en nationell försörjningsanalys avseende Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Samråd ska ske med Försvarmakten i frågor som rör Försvarmaktens behov av civila resurser. Analysen ska innehålla förslag på åtgärder som behövs för att säkerställa samhällets tillgång till de varor och tjänster som identifierats.

En ytterligare uppgift för den nationellt samordnande funktionen är enligt SOU:n att tillhandahålla en kontaktpunkt dit företag kan vända sig för att få information eller vägledning om var de kan få information om produkt- och tjänstespecifika regler, certifiering och testning, licenser, dispenser och tillfälliga regelförenklingar för produktion av försörjningsviktiga varor och tjänster samt möjlighet till finansiell stöd för innovation. Vidare föreslår vi att den nationellt samordnande funktionen ska beredskapslagra varor som är försörjningsviktiga och som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde samt bedriva uppdragsverksamhet genom att tillhandahålla beredskapslagringstjänster åt statliga myndigheter.

Uppdragsverksamheten ska finansieras med avgifter. Med utgångspunkt i dessa uppgifter är förslaget att ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen ska ges till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

SOU 2023:50 24 lämnar även förslag på uppgifter till andra statliga myndigheter än MSB. Beredskapsmyndigheterna och vissa sektorsansvariga myndigheter enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap ska ta fram behovs- och försörjningsanalyser som ska ligga till grund för MSB:s nationella försörjningsanalys. Länsstyrelsernas analyser ska omfatta kommuners och regioners behov av försörjningsviktiga varor och tjänster och länsstyrelserna får en författningsreglerad möjlighet att begära in sådana uppgifter från kommuner och regioner.

Region Blekinge anser att försörjningsanalyser är nödvändiga, men är tveksamma till om processen för informationsinhämtning är det mest effektiva sättet för att höja beredskapsförmågan. Samt att regionernas rapporteringsvägar bör följa ordinarie arbetssätt och processer.

Ett ytterligare förslag är att det ska framgå av Upphandlingsmyndighetens instruktion att myndighetens upphandlingsstöd ska bidra till att krisberedskaps- och totalförsvaraspekter säkerställs i upphandling av samhällsviktig verksamhet och sådan verksamhet som är nödvändig för totalförsvaret. Vidare föreslår vi att regeringen ger Kommerskollegium i uppdrag att undersöka tänkbara åtgärder som kan säkerställa handelsflöden även under störda förhållanden. För att möjliggöra en sammanhängande planering av försörjningsberedskapen föreslår vi slutligen att regeringen uppdrar åt MSB att i samråd med Försvarmakten precisera

planeringsantaganden för försörjningsberedskapen inom ramen för gällande politiska inriktning för civilt försvar och försörjningsberedskap.

Regionen anses att de samlade förslagen och slutsatserna SOU 2023:50 är relevanta och adekvat till största del och att det faller väl i linje med den samlade förmågehöjningen inom ramen för civil beredskap som är pågående. Kan förslagen omsättas i verkställighet skulle det kunna bidra till ytterligare förmågehöjning på såväl statlig som regional nivå.

Region Blekinge vill betona vikten av ekonomiskt stöd i de delar som omfattar regionens utveckling, planläggning, informationsdelgivning och implementering av åtgärder kopplade till utökad och robust försörjningsberedskap i enlighet med förslagen i denna remiss. Det är en avgörande faktor i syfte av att kunna säkerställa den av staten avsedda förmågeökningen inom området. Denna finansieringsprincip måste även sträcka sig över en längre planeringsperiod då denna uppbyggnad av förmåga kommer fortgå under längre period.

De åtgärder som kan anses vara av stadigvarande karaktär föreslår utredningen att den kommunala finansieringsprincipen gälla. Medan det för aktivitetsbaserade åtgärder föreslås riktade statsbidrag. Region Blekinge menar att de åtgärder som medför ökade kostnader över tid ska staten ta ekonomiskt ansvar för att finna en ekonomisk kompensatorisk modell för som säkerställer stadigvarande ersättning. Med utgångspunkt från detta förordar Region Blekinge att utgångspunkten snarare ska vara den kommunala finansieringsprincipen än riktade statsbidrag.

Barnrättsperspektiv

3 – Påverkar inte barn alls.

Beredning

Ärendet är berett via säkerhetschef samt servicedirektör. Deltagande har även skett via SKR:s remisskonferens.

Bedömning

Att regionstyrelsen kan stödja remissvaret för SOU 2023:50.